



SOLI DEO GLORIA



EVANGÉLIUMI, KÖZÉLETI FOLYÓIRAT

OKTÓBER A REFORMÁCIÓ HÓNAPJA



„Itt állok, másként nem tehetek, Isten engem úgy segítjen!”

– Luther Márton –

Hálával emlékezünk a Reformáció örökségére, amely visszavezette a nyugati kereszténység egy részét a Szentíráshoz, az isteni kegyelemhez, a hithez, Isten dicsőségéhez és mindenekelőtt Krisztushoz. Ez a folyóirat közösségünk életének eseményeit, szolgálatait és bizonyoságtételeit gyűjti egybe, hogy erősödjünk a hitben, és egymást is bátorítsuk a mindennapokban.

MI VÁLASZT EL TÉGED ISTEN SZERETETÉTŐL?

„*Ki választana el minket Krisztus szeretetétől? Nyomorúság, vagy szorongattatás, vagy üldözés, vagy éhezés, vagy mezítelenség, vagy veszedelem, vagy fegyver? ... Mert meg vagyok győződve, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelmek, sem jelenvalók, sem eljövendők, sem hatalmak, sem magasság, sem mélység, sem semmiféle más teremtmény nem választhat el minket Isten szeretetétől, amely megjelent Krisztus Jézusban, a mi Urunkban.*” (Római levél 8:35,38-39)

Ez az ige egy bizonyágtétel. Pál apostol bizonyos abban, hogy Isten választottjait semmi sem szakíthatja el az Úr szeretetétől, ami Jézus Krisztusban jött el hozzánk.

Nem választhatnak el a nehéz körülményeink: nyomorúság, szorongattatás, üldözés, éhezés, mezítelenség, veszedelem, fegyver. Akik Isten választottjai, akiket Krisztus szeretete tölt el, azt körbeveheti vihar, támadás vagy bármilyen más, megpróbáló jelenség, nem arra néz; emiatt nem kell, hogy elszakítsa a Mindenható szeretetétől. Micsoda örömhír ez a nehézségek közepette!

Nem választhat el a létezés bármely állapota: akár élünk, akár halunk. Akármelyik oldalról nézzük a létállapotunkat, az életnek minden jellemzőit, vagy a halál minden jellemzőjét, nincsen közöttük olyan, amely erősebb lenne Isten szereteténél,

hogy elszakíthasson tőle. Még az sem elég, hogy a szívünk nem ver többé, az sem elég, hogy mi elenyészünk, hogy a mi létezésünk ereje elfogy. Micsoda örömhír ez a temetőben sétálva!

Nem választhat el a láthatatlan világ bármely része: sem angyalok, sem fejedelmek, sem hatalmak. Isten angyalai, ha akarnának sem téríthetnének el minket, de a gonoszság fejedelmei, a pokolnak minden ereje sem lenne alkalmas arra, hogy ezt a köteléket, Isten szeretetét elszakítsa! Micsoda örömhír ez, hogyha lelki kísértésekben, próbákban vagyunk!

Nem választhat el az idő: jelenvalók és eljövendők. Ami most és ezután van, akár a világ végétéig, nem állhat Isten szeretetének az útjába. Pedig a jövő sokszor félelmetes, bizonytalan, kiszámíthatatlan, és tele van ismeretlennel. Amit ismerünk és ami még előttünk áll a magatartásával, és az időt jelenti számunkra, nem bír akkora hatalommal, hogy megmozdíthatná Isten hozzánk való szeretetét. Micsoda örömhír ez, mikor az idő múlásával találkozunk, akár saját erőnk fogyatkozásával!

Nem választhat el a tér: sem magasság, sem mélység. Nincsen olyan hely, ami túl messze lenne, túl mélységes vagy túl magas lenne ahhoz, hogy a választottak eltávolodjanak Isten szeretetétől. Hullámvölgyben,

hullámhegyen, kudarcban és sikerben, közel és távol, vagy bárhol is vagyunk, a hozzánk való jósága nem változik. Micsoda örömhír ez, mikor távol érezzük magunkat, vagy nagy mélységekben!

Micsoda örömhír az, hogy miközben a világ azt szajkózza, hogy törődünk magunkkal, forogjunk önmagunk körül, és akkor minden sikerülni fog, aközben a Mindenható Isten – aki körül forognunk kellene – eljött és megjelent szeretetével, hogy magához kössön, hogy aztán soha ne szakadhassunk el ettől a megmentő, megváltó, életünket étellel megtöltő szeretetkapcsolattól. Saját erőnkől nem tudnánk megállni, a körülmények, a létezés, a láthatatlan világ szereplői, az idő múlása, a mélységek és magasságok, vagy bármely más létező elsodorna, de Krisztus szeretetétől semmi és senki el nem választhat bennünket, mert Ő tart minket.

A reformációban elhitték és maguk is kimondták, hogy erről meg vannak győződve, visszatértek ehhez az egyedüli megtartó erőhöz és újra ebbe a szeretetkapcsolatba hívták az egyházat is. Mi lenne a mai napon a te őszinte válaszod arra a kérdésre, hogy *Mi választ el téged Isten szeretetétől? Mi kellene, hogy te is elbidd ezt a bizonyágtételt?*

Korsós Tamás

OKTÓBEREK SZABADSÁGA

1956 és a Reformáció – hetven év távlatából

„Ha tehát a Fiú megszabadít titeket, valóban szabadok lesztek.” Jn 8,36

A protestáns ember számára az október mindig különleges hónap. Magyaroként október 23-án azokra gondolhatunk, akik 1956-ban életüket és szabadságukat kockáztatták azért, hogy Magyarország szabad ország lehessen. Protestáns emberként pedig alig egy héttel később, október 31-én a Reformációra emlékezünk. Idén, a forradalom hetvenedik évfordulóján különösen közel érzem egymáshoz ezt a két napot.

Persze 1956. és a Reformáció nem ugyanaz. Az egyik nemzeti forradalom és szabadságharc, a másik hitbeli és egyházi megújulás. Mégis összeköti őket valami nagyon fontos: a szabadság és a lelkiismeret bátorsága.

A Reformáció sohasem pusztán Luther, a 95 tétel és néhány évszám története. Sokkal inkább annak a pillanata, amikor az ember Isten előtt fel meri tenni a kérdést: valóban az igazság szerint élek? A reformátorok visszafordultak a Szentíráshoz és kimondták: hit és lelkiismeret dolgában nem valamely földi hatalom, hanem egyedül Isten előtt állunk.

1956 októberében pedig egy nemzet mondta ki: eddig és ne tovább! Az egyház számára ennek különös jelentősége volt. A kommunista diktatúra isko-

lákát vett el, korlátozta a hitoktatást, lelkészeket és hívőket figyelt meg, és az egyház életét is ellenőrizni akarta. Egyvalamit azonban nem tudott megszüntetni: az evangéliumot.

Megrendítő történelmi egybesés, hogy 1956-ban a forradalom nyolcadik napja éppen október 31., a Reformáció ünnepe volt. Ezekben a napokban térhetett vissza az egyházi közéletbe a korábban félreállított Ravasz László püspök, és megindult a református egyház megújulása.

Főszerkesztőként különösen megérint egy másik történet. A forradalom napjaiban új egyházi lap született. Címe mindössze ennyi volt: Reformáció. Fejlécében Pál apostol szavai álltak: „... az az indulat legyen bennetek, amely volt a Krisztus Jézusban is...” Ravasz november 1-jei rádiószózatát is közölte a kiadvány. A lapból azonban nem lehetett sorozat. A szovjet támadás és az azt követő megtorlás más irányt szabott a történelemnek.

Egyetlen lapszám... Újságíróként nehéz ennél erősebb jelképet elképzelnem. Emberek leültek írni és szerkeszteni úgy, hogy nem tudhatták, lesz-e következő szám. Mégis fontosnak tartották, hogy legyen kimondott szó, legyen üzenet, legyen bizonyosságtétel.

Mi ma szabadon írhatunk. Szabadon járhatunk templomba, bibliát tarthatunk az otthonunkban, és gond nélkül megjelenhet ez a folyóirat is. Hetven év után ezért nemcsak az a kérdés, hogyan emlékezünk 1956-ra, hanem az is: mit kezdünk mi a szabadságunkkal?

Jézus azt mondja: „Ha tehát a Fiú megszabadít titeket, valóban szabadok lesztek.” Mert a külső szabadság önmagában még nem tesz bennünket szabaddá. A Reformáció arra tanít, hogy az igazi szabadság Krisztusban kezdődik – és felelősséggel jár.

Ezért számomra idén különösen összetartozik október két nagy napja. Október 23. arra emlékeztet, hogy a szabadságért olykor nagy árat kell fizetni, október 31. pedig arra, hogy az igazi szabadság forrása Krisztus.

Hetven év múltán hajtsunk fejet 1956 hősei és áldozatai előtt! De közben tegyük fel magunknak a kérdést is: méltón élünk-e azzal a szabadsággal, amelyet öröklül kaptunk!?

És ne feledjük azt a hitvallást, amely lapunk nevét is adja: Soli Deo Gloria – Egyedül Istené a dicsőség.

Dr. Szilvay Balázs

EMLÉKEIM ÉS GONDOLATAIM DECEMBER 24-RŐL

Bizonyára a felnőtt lakosság elsöprő többsége elsöprő örömmel fogadja a döntést arról, hogy december 24-e immáron munkaszüneti nap lesz. Régi és megosztó témakör a boltok ünnepnapi nyitvatartásának kérdése, amelyet nem keverek ide, de az tény, hogy a bolti dolgozók és a bevásárlók szempontjából is ez a döntés megosztó jelentőséggel bírhat.

Hosszabb lesz az ünnep. Ez önmagában jó dolog, persze csak annak, aki tud és akar ünnepelni. Felteszem, hogy honfitársaink többsége szívesen veszi, hogy akár kirándulással, rokonlátogatással, sportolással, wellnessel vagy ilyen-olyan mulatsággal, pihenéssel, bármi mással is tölti az immáron szinte teljesen elvilágiasodott, valamikor szakrális jelleggel bíró napokat; örül annak, hogy ezekből eggyel több van Karácsony táján. Véletlenül sem szeretném ünneprontó gondolatokkal csökkenteni ezt az örömet. Ugyanakkor az alábbiakban megosztom azokat a keresetlen gondolatokat, amelyek a hír hallatán a mélyről homlokterembe kerültek.

Eszembe jutott édesanyám elbeszélése az ő édesanyjának és édesapjának karácsonyairól a '40-es évek végén, '50-es évek elején. Ez idő tájt ketten töltötték be a szigetszentmiklósi postahivatal hivatalvezetői pozícióját. Nem voltak talán minden vasárnapos templomosok, de azt tartották, hogy a szentesti halászlé után elmennek az éjféli misére. Fontos volt – pláne a nagypapa Baja környéki származása okán –, hogy a Szentestének része legyen a bajai halászlé, amit természetesen ő főzött. De az is természetes volt, hogy a posta négykor zárt, azt ott hagyni nem lehetett az alkalmazot-

takra, a nagypapa pedig nem tudta a halat beszerezni a Csarnokban napközben. A nagymama tehát a klott postai köpenyére fölvette – a bizonyára kopott – télikabátját, és fél 5-kor leindult HÉV-vel a Csarnokba, hogy az utolsók között beszeresse a halat. A nagypapa 8-9 órára el is készítette és talán még az éjféli misére is eljutottak. Ilyen volt az ő december 24-ükük. Viszont szolgálták a várost egész nap a postahivatallal.

A másik családi emlékem meglehetősen hasonló. Édesanyám gyógyszerész volt és a patika, amit nem hagyhatott ott, december 24-én is hatkor zárt. Akkor összeszedtek néhány baráti gyerekkel és a nővéremmel együtt bennünket. Az egyik családnál biztosítottak egy viszonylag elszigetelt szobát és ezalatt minden érintett család földszítette a karácsonyfáját. 8 óra felé csöngőszóra elindultunk haza, hogy rácsodálkozzunk a fára és a fa alá. Aztán anyám is nővéremmel eljutott az éjféli misére, apám pedig – ha szerencséje volt – nézte Szenteste a viszonylag szórakoztató, de lehetőleg jó szentségtelen amerikai filmet. Ha nem volt szerencséje, akkor autóval, vagy ha úgy hozta a hó, lovas szánkóval ment orvosként beteghez, mert abban az időben ügyelet nem volt. Minden orvos a saját körzetében ügyeletben volt évtizedeken keresztül éjjel-nappal, minden napon.

Persze van az aktív felnőtt koromból is emlékem, amikor a lelkipásztori szolgálatunk „kampányideje” volt az Advent és a Karácsony. Betlehemezés, olykor százas nagyságrendben, kórházlátogatás, feleségemnek a hittanosok fölkészítése a karácsonyesti műsoros istentiszteletre, ami akkoriban a varsányi reformátusok „éjféli miséje” volt

24-én este. 8 felé elindultunk Lacházára a szülői házba a kisgyerekeinkkel, ahol persze volt már karácsonyfa, ajándék és halászlé is. Meg egy kis szemrehányás, hogy „hol vagytok már?!”

Most már nyugdíjasként mondhatnám, hogy nincs ilyen gondom, de van ilyen örömöm. Nem az a problémám, hogy mit ne csináljak 24-én, hanem az az örömöm, hogy az egész cserkészcsapat egy karácsonyi reggelijén szolgálhatok és ünnepelhetek, és hogy az immáron 15 főre növekedett legszűkebb családom számára megfőzhetem a „szent halászlét”, amiből nagy bánatomra mindig több marad, mint szeretném.

A legfontosabb gondolatom, amit ez a társadalmi jó hír provokál, a következő: de jó lenne, ha egy töredéke a most örvendezőknek, az igazi Jóhírnek, az Evangéliumnak örülne! Annak, hogy az Ige testté lett..., hogy Isten úgy szerette a világot, hogy egyszerűen fiát adta..., hogy megszületett a Megváltó..., hogy a nagy öröm az egész nép öröme lesz. Hát ettől nagyon messze vagyunk! Cirka 20 éves az a statisztika, hogy a pesti bevásárlóközpontokban fiatalokat kérdeztek a Karácsony tartalmáról. 100-ból 17 tudta, hogy Krisztus születése és egy kicsivel több, hogy ez a szeretet és a család ünnepe.

Tudom, hogy sokan vagyunk, akik az extra szabadnapnak örülünk, de még jobban örülnénk, ha nem egy nappal lenne hosszabb a Karácsony, hanem többen lennének azok, akik tudják, hogy Isten nem hagyta el ezt a világot, Ő velünk van a leghétköznapibb hétköznapiokon is, hogy mi Vele lehessünk azokban és minden napokon túl!

Dr. Bóna Zoltán

CSERKÉSZEINK EGYHÁZI SZOLGÁLATBAN



Saját zászlóval
érkeztünk



A program szervezője fölvonja a zászlót



A könyvterjesztés nehéz feladat



A vattacukor készítés sem egyszerű, de népszerű



A vattacukor mindig nyerő



A kézművességre mindig van vállalkozó



A hosszú úton (Bakáts tér - Kálvin tér)
osztottak a szolgálatban. Kép: Tóth Gábor



A legszebbek zászlóval vezették a népet a templomba

Régen tudjuk már, hogy az evangéliummal, a krisztusi értékekkel, a közösségbe szóló meghívással nem maradhatunk a templom falai között. Előbb tudtuk ezt, mint megtehettük, de az elmúlt 3-4 évtizedben már a cselekvés lehetősége is rendelkezésünkre áll. Gyülekezetek, regionális vagy országos egyházi közösségek olykor élnek ezzel a lehetőséggel, máskor nem, akár elvi, akár gyakorlati megfontolás alapján.

A Református Zenei Fesztivál évtizedek óta református hangsúllyal, de ökumenikus ölelésben jelen van két napon keresztül a Bakáts tér, a Kálvin tér és a Ráday utca patinás miliójében és a környező intézményekben, templomokban, egyetemi dísztermekben, aulákban minden év pünkösdjé környékén. A fő szölamot a zene adja a Bakáts téri színpadon, a Kálvin téri templomban és olykor menetelő fúvósok előadásában. De van helye a kirakodó sátraknak is, ahol egyes közösségek, szervezetek, intézmények mutatkozhatnak be és népszerűsíthetik szolgálatukat.



Zászlófelvonás a Vári Sokadalomban



**Három csapat közös tervezése.
Kép: MRE ZSH Kommunikációs
Osztály/Hurta Hajnalka**



**Kézművesek a cserkészsátorban.
Kép: MRE ZSH Kommunikációs Osztály/**



**Hurta Hajnalka
A báránypfestés megunthatatlan.
Kép: MRE ZSH Kommunikációs Osztály/
Hurta Hajnalka**



Rákoscabai cserkészek a sátrunkban.

Kép: MRE ZSH Kommunikációs Osztály/
Todoroff Lázár



Látogatás a kötcsei evangélikusoknál.

Kép: MRE ZSH Kommunikációs Osztály/
Todoroff Lázár



Látogatás a Reformátusok Lapjánál

Hasonló, de csupán néhány éve működő esemény az augusztus 20-án vagy/és a megelőző napon megrendezésre kerülő Protestáns Sokadalom. Ahogy a neve is mutatja, ez már tudatosan a református, evangélikus, metodista és baptista egyházak közös rendezvénye állami ünnepünkön a Budai Várban. 19-én délután a Szilágyi Dezső téri református templom hívja az érdeklődőket isten dicsőítésére, 20-án pedig a Bécsi kapu téri evangélikus templomban folytatódik ez, illetve egészül ki orgonamuzsikával, kórustalálkozóval. A Kapisztrán téren pedig színpadi hangzatos és látványos előadások vonzzák a közönséget, miközben ízléses sátrakban kedves házigazdák várják, hogy bemutathassák intézményüket, szolgálatukat.

A magyar cserkészek protestáns közössége – amely 1920-ban alakult azért, hogy tudatosan is Krisztus-centrikusan élje meg gyermekkorától agastyán koráig földi létét, s ezt nevében is hordozza: ICHTHÜSZ (Jézus Krisztus Isten fia Megváltó)



Ez is népszerűsítő szolgálat volt.

Kép: MRE ZSH Kommunikációs Osztály/
Hurta Hajnalka

Közösség – évek óta sátorral és vidám cserkészekkel megjelenik mindkét helyszínen. Népszerűsíti a cserkészteket, és szubjektíve bizonyára mondhatom, hogy az egyik legkedvesebb jelensége mindkét eseménynek. A képek ezt remélem, dokumentálják, és azt a részben örömteli tényt is, hogy országos közösségünket elsősorban a dunavarsányi cserkészek képviselik.

Ez azt is mutatja, hogy valóban szolgálatról van szó. Itt „viselkedni kell”, vonzó tavaszi és nyári programokat kell félretenni, s ezt a quasi áldozatot azok tudják meghozni, illetve cserkészekkel elérni, akik tudják, hogy a cserkész lét kulcsszava a köteleességteljesítés, amit persze – ha csak lehet – „vidáman és megfontoltan” töltönek be a fenti két programon is. A mellékelt sok kép ennek a sok éves programnak az ideji megvalósulását mutatja be. Büszkéek lehetünk erre is dunavarsányiként!

Nagyné dr. Csobolyó Eszter

PÁL APOSTOL NYOMÁBAN

Görögország 2, 2024

Bárcsak lenne olyan olvasó, aki e címtől fölkapja a fejét és azt mondja: „Hát múltkor már Olaszországban voltak! Újra mentek „Görögbe?” Természetesen nem. Praktikus okból egyszerűbb volt előbb az olaszországi/máltai utunkból kiragadni azt a két látogatást, amely nem Pál apostolhoz kötődött, hanem egyrészt az első világháborúhoz, Isonzóhoz, másrészt az évfordulós gályarabok tortúrájának jeles állomásához, a nápolyi behajózáshoz.

De most térjünk vissza görög földre, mert nem volna helyénvaló kihagyni az alábbiakat. Béreában fejeztük be a görög utunk első fejezetét, amelyről bőséges képes riportot adtunk a Soli Deo Gloria folyóirat 2025/1. számában.

Mielőtt Pál apostol újabb görögországi nyomára találtunk volna, két ikonikus helyet csodáltunk meg. Az egyik a Thermopülai-szoros, a másik Delphi. Természetesen főt hajtottunk Leónidasz szobra és a thermopülai hős áldozatok előtt. De jó lenne, ha a 21. században is minden magyar elmondhatná jeles és jeltelen napokon, hogy azt cselekszi „amit megkövetel a haza”! Egyébként a mohácsi vész 500 éves évfordulóján nem kell Thermopülaig menni. Saját történelmünkben is szép, meghatározó és meggyőző példaképeink vannak, akik – J. F. Kennedyről még mit sem tudva – *azzal törődtek, hogy mit adhatnak a hazának és nem azzal, hogy mit várhatnak attól.*



Delphiben töltöttük az éjszakát. Természetesen emlegettük a jósdát is és a jóslást is. De még inkább csodáltuk azt a várost, ami a múlt és a jelen ötvözetével egy turisztikai ékszerdobozzá tette az ókori köveket. Delphi a szörnyű jóslatok gyönyörű városa.



Az apostoli nyomokról azért itt sem feledkeztünk meg, s Athén felé Korinthoszbán töltöttünk néhány megilletődött és megrettent órát, keresve Pál apostol szembejövő emlékét. (Képletesen azért is, mert a Szentírás bizonyágtétele szerint Pál előbb volt Athénban és onnan jött Korinthoszbába, mi pedig fordítva.) Megilletődöttünk a Korinthisz-csatornától, nem utolsósorban annak magyar kezdeményezőjének, Türr Istvánnak és tervezőjének, Gerster Bélának, valamint sok magyar résztvevőnek méltó, többnyelvű márványoszlopától.





nagógában hirdették az evangéliumot zsidóknak és görögöknek egyaránt. Persze ebből akkor is, meg azóta is előbb-utóbb valami kalamajka lett. A kalamajkák keservesek, fájdalmasak, de lehetnek hasznosak. Esetünkben azért, mert Korinthusban ezek mögött többnyire a hitnek és a tévhitnek életes kérdései voltak. Ezekre a kérdésekre Pál apostol nyilván egyrészt szombatonként a zsinagógában, másrészt két-három hosszú levélben igyekezett a gyülekezetet az igaz hit útjára terelni. Ezekben a levelekben olvassuk például az Úrvacsora szervezésének igéit magyarázatosan, valamint a világirodalom gyöngyszemét, a Szeretet himnuszát. A korinthuszi látogatása pedig úgy végződött, hogy Pál apostol hajóra szállt és visszament Athénba. Szépen kiépített emlékhelyen, méltó, informatív táblák között tudtunk hálás szeretettel gondolni a nagy apostolra a tenger morajlásától aláfestve az ókori kikötőben.

Még a megilletődöttség kategóriában találtunk egy közeli strandot, ahol tudtunk enni is, meg a tengerben megmártózni is, meg a végén jól megrettenni is. Ez utóbbinak az volt az oka, hogy autónk jobb hátsó ablakát betörve találtuk, a holmijainkat pedig megdézsmálva. A betörők elég bátrak voltak ahhoz, hogy rablási szándékkal betörjenek a zárt Kia-ba, de – hála Istennek – elég gyávák ahhoz, hogy mindent kipakoljanak. A laptopom persze elvitték, meg a neszesszeremet annak összes illatával, viszont a gyűrt zakómban megmaradt a tárcám, nem kevés kártyával, útlevéll, igazolványokkal. Ki hord ma már zakót és pláne benne értékeket?! Balázs holmija érintetlen maradt, Barnabás viszont súlyos érvágást kapott. Drága órája, készpénze és egyéb értékei estek áldozatul. Persze ezután több óra telt el a rendőrségen, majd huzatos autóval megérkeztünk Athénba. Az est azzal telt, hogy Balázs és Barnabás



Tudomásul kell vennünk, hogy Korinthus hírességei és látványosságai sorában Pál apostol jelenléte az első között csak a Krisztus hívők számára szerepel. Az Amfiteátrum fantasztikus akusztikája, az ókori város romjaiban is impozáns oszlopai és csarnokai joggal nyugözik le az ide látogatókat.

Mi azonban kegyelettel emlékeztünk arra a barátságra, vendégszeretetre, amelyet Pál apostol Akvilla és Priszilla házában töltött. Dolgoztak, sátrát készítették, szombatonként azonban a zsi-



nagyon ügyesen – utána még hónapokig itthon így közlekedtem – hermetikusan beragasztották a jobb hátsó ablakot és „zavartalanul” folytathattuk utunkat az eredeti tervek szerint. Vasárnap reggel protestáns istentiszteleten vettünk részt.

A bosszúságot tudtuk minimalizálni és igazán hálás szívvel vágtunk neki a déli tűző napon az Akropolisznak. Különös tekintettel is az Areioszpagoszt vettük célba, hiszen az akkori világnak ez egy olyan szellemi centruma volt, ahol Pál apostol filozófiai szóhasználatl próbálta a maga zsidóból

lett Krisztus-hitét artikulálni. Mondanom sem kell, hogy Pál apostolnak az erőfeszítése globális méretekben újra és újra napirendre kerül. Az ő beszéde tisztes nyitottságot kapott és persze minimális befogadást. Mára az evangélium iránti nyitottság is résnyire szűkült és örüljünk, hogy ebben a pillanatban csak cirka 300.000.000 keresztényt üldöznek világszerte, és nem az összeset. A 21. század plurális nyitottságot hazudó és közben erőszakos egyoldalúságot megvalósító világában lassan irigységgel gondolunk az ókori Athén korlátozott, de valóságos szellemi nyitottságára.

Pál apostol teológiáját, hittanját és misszióját illetően az egyik csúcspontnál vagyunk. Ez kísértetiesen hasonlít korunkra és helyzetünkre. Pál apostol az Areioszpagoszon bizonyára prófétai és evangéliumi szívvel elborzad a pogány oltárok, tévhitek és téveszmék dzsungelétől, és bár a saját oltárára nem bukkanhatott rá, talán megkönnyebült akkor, amikor rátalált arra az oltárra, amely az „ISMERETLEN ISTENNEK” szólt. Örömeben még azt is kimondta, hogy ő azt az Istent imádja és hirdeti, akire talán ez az oltár utal. A 20-21. szá-





zadban ennek az az üzenete, hogy a krisztushit nem tud közösséget vállalni semmilyen más eszmével, ami abszolút bizalmat ad bárminek, ami nem abszolút, ami viszonylagos, múlandó és tökéletlen. Viszont nagyon közel érzi magát azokhoz, akik bár Krisztussal nem azonosítják érzésüket, de ez az érzés egy csodálat és bizalom aziránt a titokzatos, ismeretlen és jóságos hatalom iránt, ami számukra méltóságot, reménységet és értékérzékenységet ad. Vannak ilyenek! Ezeket hívja a katolikus teológia névtelen/anonim keresztyének-

nek, a protestáns teológia pedig rejtőzködő/latens keresztyéneknek. Ők nem mondják, hogy „Uram, uram”, de élik a jóságos Titokhoz való kötődésüket, ezzel tiszteletet és szeretet adnak másoknak és szereznek maguknak. Ha ezeket is magunkhoz számoljuk krisztusi öleléssel, akkor lehet, hogy már nem is vagyunk annyira kisebbségben. Bár, a régi és az új pogánysággal így sem tudunk versenyezni. Ezután mondhatnám, mint Pál apostol, hajóra szálltunk, hogy Krétán tisztelegjünk újra szolgálata előtt.





A mi utunk nyilván nem volt olyan viharos és kalandos, mint Pál apostolé (lásd ApCsel 27), de mi is eljutottunk abba a szép krétai kikötőbe, amit egyébként „Szépkikötőnek” neveztek Pál idejében. Fejet hajtottunk ott, ahol Pál apostol kényszerkikötés után egy barlangban nyert menedéket, mielőtt Rómába folytatta útját.

Természetesen, ha már Krétán jártunk – ráadásul nem olyan nomád körülmények között,

mint az apostol –, mi sem hagytuk ki Knosszos labirintusát, persze a busás belépődíj mellé a kilométeresen kínos turista sor megszenvedése árán.

Úgy tűnik, mintha Pál apostol a peloponeszosi felszigeten nem járt volna. Mi viszont útba ejtettük a híres-hírhedt Spártát és Olümpiát.

Megnyugvással beszéltünk arról, hogy a tajgetoszi kegyetlenséget korunkra fölváltotta az esélyegyenlőségi és rehabilitációs igyekezet, azt vi-



szont szomorúan nyugtáztuk, hogy az újkori olimpia környékén legalább annyira jelen van a kémiai laboratóriumok versengése, mint a sportteljesítmény fair megméréstetése.

Pál apostol nyomában című utunkat talán túlzás missziónak tekinteni – bár talán saját küldetésünkben erősödünk –, ezért inkább tematikus útnak nevezem. Az utolsó két-három napról azonban már ez is alig mondható el. Kedvtelő turisták voltunk már Spártában és Olümpiában, amit csak fokoztunk Kefalos simogató szellői, hullámai és szépségei közepette.

Görögországi „Apostol nyomában” utunk utolsó színfoltja az volt, hogy hazafelé Makedóniában megálltunk annál a görögországi, tengerparti, református egyházi üdülőnél, ahol a ’80-as évek legvégén, a ’90-es évek legelején fiatal házasként, kis-

gyerekeinkkel, a Bálint házaspárral és Gábor fiukkal, máskor szüleinkkel, testvéreinkkel és nagyobb gyerekeinkkel több nyaralást éltünk át. Előjöttek megmosolyogtató és megkönnyeztető emlékek az ottani és az azóta eltelt időből.

Ennek a látogatásnak talán a legmegérintőbb pontja az volt, hogy bár a ’90-es évek elejéhez képest a törzshelyünkül szolgáló büfé háromszorosára nőtt, a tulajdonosa ma is ugyanaz volt. Az eltelt 35 év alatti változások sorában valami nem változott: az akkor 40-es éveiben járó büfés Wili ma a 80-as éveiben szinte ugyanúgy néz ki. Az idő nem állt meg, és mi is mentünk tovább. Illetve jöttünk hazafelé, kimondatlanul remélve, hogy Pál apostol nyomát otthon a mindennapokban, jövőre Olaszországban, s mindeközben az örökkévalóságba is követhetjük.

Dr. Bóna Zoltán

OKTÓBER A REFORMÁCIÓ HÓNAPJA

450 éves a Hercegszöllősi Zsinat

Lapzártakor, de a legjobb hívogató, részvételeire buzdító szándékkal ajánljuk a kedves olvasók figyelmébe a 2026. október 11-én, 17 órakor kezdődő *Kulturális Estünket*. Mindenekelőtt azonban köszönetet mondunk az Árpád Fejedelem Általános Iskola illetékes tanárainak és diákjainak, hogy nevezett Közösség immáron közel két évtizede színvonalas programmal adja ennek a rendezvénynek a kulturális, spirituális és személyes „szívét/lelkét”!

Az idén sincs ez másként. Megkeresésünkre és javasla-

tunkra a szolgálattevő szereplők bepillantást engednek abba az eseménybe, amelynek igazi jelentőségét kevesen tartják számon. Nevezetesen a Hercegszöllősi Zsinatról és az ott született Kánonokról, hittételekről van szó, amely Mohács után – amikor három részre szakadt az ország – spirituális és morális táplálékot nyújtott ahhoz a kitartó/konok hazafisághoz, amely – talán nem túlzással – országmentő erővel bírt.

A Habsburg Királyságban Kollonich Lipót programja mentén kívánták koldusbotra

juttatni a magyarokat. Az ország középső részét a török dúlta. Talán Erdély maradt a legerősebb bástyánk. Amíg a törökök felégették Krisztus templomait, addig a Hercegszöllősi Zsinat szellemének követői a Lélek tüzével erősítették magukat és egymást Krisztusban, és persze magyarságukban való megmaradásukat.

Erre a lelkesítő tűzre, mint mindig, ma is szükség van! Ezért is illesse köszönet azok fáradozását, akik hetek óta erre az ígéretes előadásra készülnek mindannyiunk javára!

Én, Károli Gáspár

Ebben az évben reformációi ünnepsűnk egy különleges ajándék is gazdagítja. A Magyarországi Szerb Színház – amely több, mint 200 éve műveli a „szerb polgári színjátszást” és amelyet Joakim Vujić, bajai szerb pap fia, Szentendrén tanítóskodó polgár sikeresen kezdeményezett Bécsben – azzal a felajánlással fordult hozzánk, hogy a fenti címmel bepillantást adnak annak a református lelkésznek, regionális vezetőnek az életébe, aki a 16. század végén az északmagyarországi Göncön ma-

gyar nyelvre fordította a teljes Szentírást. És ha fentebb a magyarság megmaradásáról bátorkodtunk szólni, akkor ugyanezt Károli Gáspár szolgálatáról is elmondhatjuk, hiszen: „nyelvében él a nemzet”. Évszázadokkal később Kazinczynak nem lett volna mit megújítania, ha Károli nem teszi le az irodalmi magyar nyelv alapjait a Szentírás fordításával.

A „Károli Biblia” különlegességeként megemlítenéd, hogy – egyéb fordításoktól eltérően – az eredeti héber/arám/görög nyelvet vette alapul.

A fordító esperes és az őt megjelenítő színház összefüggéséről pedig azt kell tudunk, hogy Károli Gáspár Radicsics néven, tehát szerb családi háttérrel látta meg a napvilágot. A későbbi/közismert nevét pedig szülővárosa, Nagykároly után kapta/vette.

A fenti keresetlen sorok hívjanak sokakat e szép és tartalmas program megtekintésére, a közös épülés áldott alkalmára!

Bővebben: <https://magyarorszagiszerbszinhaz.hu/repertoarok/en-karoli-gaspar/>

SDG vezetőség

OKTÓBER A REFORMÁCIÓ HÓNAPJA

„Mint vesszőszál sarjadt ki előttünk, mint gyökért a szikkadt földből.” (Ézs 53,2)

Egyetlen tanítómesterünk van, Krisztus...

450 évvel ezelőtt, 1576-ban fogalmazták meg Hercegszöllősen a Szentírás és a Reformáció tanítása alapján azokat a hittételeket és az azokból fakadó egyházi gyakorlatot, amely nemzetmentő erővel bírt akkor, amikor "... itt nem vala ország"

A programot betanította: Csehné Kiss Éva

Zenei szerkesztő: Gárdonyi Adrienn

Képek/illusztráció: Szabóné Papp Mónika

Én, Károli Gáspár

Tóth-Máthé Miklós monodrámája alapján szerkesztette és játssza: Kanda Pál

A színmű a Magyarországi Szerb Színház produkciója

Helyszín, időpont:

Soli Deo Gloria Községi Ház
2336 Dunavarsány, Habitat u. 16.

2026. október 11., 17 óra

A programra és a vendégségre minden érdeklődőt szeretettel hívunk és várunk!

SDG vezetőség

IMPRESSZUM

SOLI DEO GLORIA – evangéliumi, közéleti folyóirat. Ingyenes, időszaki kiadvány

Kiadó: SDG Közösség

Főszerkesztő: Dr. Szilvay Balázs

Szerkesztőbizottság: Dr. Bóna Balázs, Dr. Csizmadia Zoltán, Csobolyó Katalin, Veres Enikő

Készült: az Ex-Kop Nyomdaipari Bt. gondozásában • **Példányszám:** 400

Cikkek leadása: folyamatosan, a szilvay.balazs@freemail.hu e-mail címen

Honlap: www.dunavarsanyireformatusok.hu • **Facebook:** Dunavarsányi Reformátusok



ÉN, KÁROLI GÁSPÁR

Tóth-Máthé Miklós monodrámája alapján
szerkesztette és játssza:

KANDA PÁL

KÖZREMŰKÖDIK:

Bene Viktória Blanka
Pálfalvy Attila
Dégi János

HANGFELVÉTELÉRŐL:

Dévai Nagy Kamilla
Nagy Lóránt

Technika:

Vásárhelyi Vince

MEGVALÓSULT MAGYARORSZÁG
KORMÁNYÁNAK TÁMOGATÁSÁVAL

2025.



nka
Nemzeti Kulturális Alap